

V javni razpravi je osnutek dogovora o enotnih osnovah za dela v tujini

Akcija za pripravo skupnih osnov in meril ter pogojev uresničevanja pravic in odgovornosti pri izvajanju del v tujini se vendarle počasi bliža koncu. Prva zamisel o poenotenju pogojev pri delih v tujini sega v leto 1980, ko je bilo na posvetovanju o problematiki investicijskih del v tujini, opozorjeno na dva temeljna problema: 1. na še vedno premalo razvito samoupravljanje na gradbiščih v tujini ter 2. na neenotno in nepovezano slovensko in jugoslovansko operativno pri prevzemanju investicijskih del v tujini.

Do začetka leta 1982, ko se je začel resneje pripravljati samoupravni sporazum, kasneje pa družbeni dogovor o enotnih osnovah za delo v tujini, se je izvajanje investicijskih del v tujini izredno zaostriilo, najmanj iz treh razlogov: 1. močnejša konkurenca drugih držav, ki so dela prevzemale po bistveno nižjih cenah, 2. slabšali so se pogoji, pod katerimi tuji investitorji ponujajo izgradnjo novih objektov, 3. hitra devalvacija dinarja zaostriuje odnose v temeljnih organizacijah; sedanj način obračuna osebnega dohodka postavlja delavce v neenakopraven položaj, saj je del osebnega dohodka, delavca zaposlenega v tujini, posledica tečajnih razlik in ne rezultat njegovega delovnega prispevka.

Osnutek družbenega dogovora ureja samo tista vprašanja s področja samoupravljanja, delovnih razmerij, oblikovanja in delitve sredstev za osebne dohodke, nekaterih materialnih stroškov in drugih skupnih zadev, ki jih je treba v delovni enoti v tujini obravnavati na poseben način in ki zahtevajo enotno in skupno ureditev.

Samoupravljanje v delovnih enotah v tujini

Delavci, poslani načasno delo v tujino, morajo imeti enake pravice, obveznosti in odgovornosti kot delavci temeljnih organizacij oz. delovnih skupnosti v domovini. Vse to uresničujejo na zborih delavcev, z referendummi in v svetu delovne enote. V slednjem delavci obravnavajo poslovanje delovne enote in ocenjujejo rezultate dela, sprejemajo razpored delovnega časa, kalendar delovnih dni in načrt izrabe letnih dopustov, obravnavajo problematiko varstva pri delu ter družbene samozaščite, skrbijo za ustrezne delovne in življenjske razmere itd.

Obveščanje je pomemben pogoj samoupravljanja in zato bo treba v samoupravnih aktih in v delovnih programih opredeliti odgovornosti in načine ter metode za obveščanje delavcev na časnem delu v tujini. Prizadevali si bomo tudi za izboljša-

nje celovitega obveščanja delavcev tako, da bomo tekoče obveščali delavce v delovnih enotah v tujini o vsem pomembnejšem dogajanju v domovini in po svetu. Ustrezno bomo povečali tudi število dnevnih časopisov in revijalnega tiska ter opremili delovne enote v tujini s sodobnimi tehničnimi informativnimi sredstvi.

Pred odhodom v tujino bo potrebno delavce seznaniti s pravicami in dolžnostmi pri izvajanju del v tujini, s splošnimi razmerami dežele, v kateri bodo delali in podobno. V primeru, da najmanj dve delovni organizaciji izvajata dela v tujini, se na načelih dohodkovnih odnosov ustanovi skupna delovna enota, v kateri je za koordinacijo odgovoren nosilec posla.

Urejanje delovnih razmerij

Iz področja delovnih razmerij ureja osnutek družbenega dogovora samo nekaj posebnosti. Predvsem gre za vprašanja delovnega časa, ki naj bi z delitvijo oziroma prerazporeditvijo delovnega časa trajal 10 in le izjemoma več, vendar ne več kot 12 ur dnevno. Na ta način bi, kolikor se le da, zmanjšali obseg nadurnega dela, saj je bilo dosedaj vse preveč dela rpek polnega delovnega časa.

Prav tako so bila doslej nerešena vprašanja pristojnosti sprejemanja in dločanja o izrabi delovnega časa, neenotnosti pri dopustih, dela prostih dnevih in podobno. Družbeni dogovor sedaj omogoča, da delavci v delovni enoti v tujini sami odločajo o začetku in koncu dnevnega delovnega časa in čas vmesne prekinitve, upoštevajoč predvsem optimalne pogoje, kjer se dela izvajajo.

Svet delovne enote sprejme kalendar delovnih dni, ki mora vsebovati tudi dela proste dneve. Le-teh je lahko največ 9 in sicer: 1. januar, 1. maj in 29. november ter prazniki držav, kjer se dela izvajajo.

V dogovoru je podrobneje urejena tudi izraba letnega dopusta delavcev, ki delajo v delovnih enotah v tujini. Delavec, ki odhaja na delo v tujino, naj bi praviloma izrabil najmanj sorazmerni del letnega dopusta za tekoče leto pred odhodom v

tujino, sorazmerni del dopusta za leto, v katerem se vrača v domovino, pa po vrnitvi. Delavci naj bi dopust v domovini koristili praviloma v enem delu, le izjemoma v dveh delih. Če delavec brez pradhodne odobritve odide na letni dopust, se to šteje za hujsko kršitev delovne obveznosti. Če se v delovni enoti uvede kolektivni dopust, so vsi delavci dolžni izrabiti svoj letni dopust v tem času. Delavec, ki dela v tujini, ima pravico do 3-dnevne odsotnosti z dela z nadomestilom osebnega dohodka ob smrti v ožji družini, če potuje na pogreb. Ta odsotnost je lahko tudi

daljša, vendar za ta čas delavec nima pravice do nadomestila osebnega dohodka.

Zelo pomembno področje je odgovornost in disciplina ter ukrepi zoper kršilce delovnih obveznosti. Družbeni dogovor daje možnost, da se v delovnih enotah v tujini izvoli svet disciplinske komisije kot organ, ki odloča o odgovornosti zaradi kršitve delovne obveznosti delavcev. Nakazan je tudi postopek za odpoklic delavca v domovino in nekaj primerov, ki štejejo med hujske kršitve delovne obveznosti.

Nadaljevanje na 3. strani

Plaketa 25. maj — najvišje priznanje ZSMJ

Letos je bilo prvič podeljenih 20 plaket 25. maj. Ob praznovanju Dneva mladosti v Beogradu sta bili dve plaketi podeljeni tudi slovenskim mladincem, prejeli pa sta ju mladinska organizacija delovne organizacije LEK Ljubljana in Planinska zveza Slovenije.

Plaketa 25. maj je najvišje priznanje zveze socialistične mladine Jugoslavije. Podeljevala se bo vsako leto ob Dnevnu mladosti. Prejele jo bodo mladinske organizacije, društva in posamezniki za:

- uspehe pri razvoju samoupravljanja, bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije;
- uspehe pri delu, ustvarjalnosti in izobraževanju;
- krepitev vloge združenega dela v celotni družbeni reprodukciji;
- uveljavljanje splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite ter neodvisne in nevrščene vloge SFRJ;
- uspešno marksistično izobraževanje mladine;
- razvijanje inovatorstva ter pospeševanje ustvarjalnosti;
- uspešno interesno združevanje ter organiziranje mladine in za uspehe pri prostovoljnem mladinskem delu.

Besedilo in slika: JANEZ FERLINC

Udeležili smo se V. kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije

V današnjem času mora kultura postati vedno bolj sestavina ustvarjalnega dela in vsestranskega razvoja. Tako bodo delavci in samoupravljavci postali tisti kreatorji kulturnega življenja, ki bodo skozi umetniško snovanje potrjevali, da kultura raste iz ustvarjalnega dela, da je enakopraven element tega procesa, da raste iz samoupravnih odnosov s sadovi lastnega dela. Kulturna ustvarjalnost pa se ne odraža le v lepoti oblike, besede ali zvoka, spretnosti gibov, prijetnem glasu... temveč in predvsem v preobrazbi človeka samega.

Pod tem motom je delovna organizacija Ingrad iz Celja organizirala V. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije. Pokrovitelj srečanja je tudi letos bil Republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Slovenije.

Tako kot na vseh dosedanjih srečanjih, smo se kulturni ustvarjalci iz naše delovne organizacije udeležili tudi srečanja v Celju. Število udeležencev je bilo letos rekordno, saj je s svojimi deli nastopilo 14 naših delavcev. To pomeni, da so komisije za kulturo v tozidih bile letos aktivnejše, žal pa akcije niso speljale v vseh tozidih in zaradi tega so bili predvsem prikrajšani kulturni ustvarjalci iz teh tozdov, saj svojih del niso mogli prikazati širši javnosti, obenem pa niso mogli predstavljati svojega tozda oziroma Gradisa.

Zaradi pogreba revolucionarja Franca Leskoška-Luke je bila otvoritev V. kulturnega srečanja gradbenih delavcev Slovenije premaknjena za en dan. V sredo, 8. junija, smo se kulturni ustvarjalci iz 25 gradbenih delovnih organizacij zbrali pred poslovno stavbo Ingrada. To je delovni kolektiv s 3500 zaposlenimi, ki bodo prihodnje leto praznovali 35-letnico ustanovitve. Razvoj delovne organizacije je po-

vezan z razvojem družbenoekonomskih odnosov v naši samoupravni družbi in marljivim delom članov kolektiva. S proizvodno dejavnostjo delovne organizacije Ingrad pa je vseskozi povezana tudi kulturna in telesnokulturna dejavnost, saj sodi kulturno življenje delavcev med temeljne smeri družbene vloge sindikata.

Po krajšem sprejemu smo se pesniki, pisatelji, fotografi, slikarji in ostali kulturni ustvarjalci z avtobusom odpeljali v celjski krajevni muzej in si ga z velikim zanimanjem ogledali, saj ima kar bogato zbirko različnih obdobjev človekovega življenja in ustvarjanja v Celju in njegovi okolici. Po ogledu muzeja so nas sprejeli v občini Celje, kjer smo se seznanili s kulturnim utripom Celja. Ogledali smo si tudi celjski grad, od koder smo odšli na skupno kosilo v dom učencev Ingrada.

V avli in veliki sejni dvorani Ingrada je bila ob 17. uri odprta razstava fotografij, tapiserij in likovnih del, ob 18. uri pa se je začel literarni večer. Nastopajoči so recitali svoje pesmi in ostale prispevke, dvakrat vmes pa je zapel kvartet Ingrada.

Drugi dan V. kulturnega srečanja gradbenih delavcev v Celju so nastopile recitatorske, dramske in folklorne skupine. Gradisova predstaviteljica je drugi dan bila bistveno manjša, saj sta v skeču »Nesporazum« nastopila Milenko Nikić in Amir Agić. Vsi prisotni so bili s programom izredno zadovoljni.

Zadnji dan kulturnega srečanja je bila organizirana okrogla miza o kulturnem ustvarjanju med gradbeniki in o pomenu kulture za delavcev vsakdan. Zvečer je bila sklepna prireditev, na kateri so nastopili pevski zbori in godbe na pihala, vendar, žal, Gradis ta dan ni imel svojega zastopstva med izvajalci temveč samo med gledalci.

Na koncu lahko na kratko povzamemo, da je srečanje bilo res prisrčno, dobro organizirano in zato vsa pohvala organizatorjem iz Ingrada. Pohvalno je tudi to, da je iz leta v leto vse več nastopajočih in da se večja tudi Gradisovo zastopstvo. Lahko upamo, da nas bo prihodnje leto še več, saj se moramo počasi pripravljati, da bomo verjetno v kratkem tudi mi organizatorji kul-

turnega srečanja gradbenikov. Na to moramo misliti že sedaj, da bomo ob prevzemu organizacije, takrat imeli manj težav. Vsa dosedanja srečanja so še en dokaz več, da je tudi kultura sestavni del gradbenega delavca.

Tokrat bomo nekoliko več prostora namenili delom naših kulturnih ustvarjalcev, ki so nas zastopali v Celju.

Milenko Nikić

Vsi udeleženci kulturnega srečanja so se ob grobnici narodnih herojev v Celju poklonili spomenu umrlega revolucionarja, narodnega heroja Franca Leskoška-Luke

Isso Bagdadi (prvi z desne): »Borili se homo še naprej...«

Predstavniki PLO v Mariboru in Gradisu

Pred dnevi se je mudil v Mariboru vodja informacijsko-propagandnega oddelka predstavništva PLO v BEOGRADU Isso Bagdadi. Najprej je bil gost VEČERA, kjer se je pogovarjal z glavnim urednikom Dragom Simončičem. Pogovor je tekel predvsem o sedanjem trenutku boja palestinskega naroda.

Se isti dan so se z gostom po ogledu dokumentarnega filma, posnetega med boji v Bejrutu, pogovarjali mariborski novinarji v prostorih mariborske gradbene enote

Gradisa.

Pretrajljivi prizoru v dokumentarnem filmu so bili povod za prene-katera vprašanja mariborskih novinarjev in novinarjev združenega dela.

Vodja informacijsko — propagandnega oddelka predstavništva PLO Isso Bagdadi se je z novinarji pogovarjal v srbohrvaškem jeziku, saj že dalj časa prebiva in dela v Beogradu.

Besedila in slika: Franjo Štromajer

Za udeležence V. kulturnega srečanja je bil organiziran tudi sprejem v celjski občini

V javni razpravi je osnutek dogovora o enotnih osnovah za dela v tujini

Osebnih dohodki v tujini

V družbenem dogovoru so upoštevane sprejete družbene usmeritve in strokovne podlage, ki omogočajo enotno oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke, upoštevaje delovne razmere v tujini. Osebnih dohodkov delavca na osnovi živega dela je odvisen od zahtevnosti del in nalog, ki jih delavec opravlja v tujini, od učinka njegovega dela in od doseženih rezultatov poslovanja v delovni enoti v tujini in v temeljni organizaciji oz. delovni skupnosti v domovini. Obračunske osnove in merila za pridobivanje osebnih dohodkov so lahko le dinarske.

Osnutek družbenega dogovora natančneje opredeljuje tudi tako imenovani količnik, s katerim se ustvarja družbeno sprejemljivo razmerje med višino osebnih dohodkov delavcev, ki delajo doma in v tujini na istih delih oziroma nalogah. Gre za to, da so delavcem v tujini

ustrezno ovrednotijo težje in posebne delovne in življenjske razmere, na primer: daljša odsotnost od družine, oddaljenost od doma, klimatske razmere, zmanjšana možnost kulturne, izobraževalne in rekreativne dejavnosti itd.

Višina količnika za posamezno deželo ali skupinno dežel bo dogovorjena med podpisnicami tega družbenega dogovora in usklajena na ravni federacije. Količnik lahko znaša najmanj 2 in največ 5 ter je za vse delavce na posameznih gradbiščih enak.

Druga določila s področja osebnih dohodkov (OD iz minulega dela, OD na osnovi inovacijske ind ruge ustvarjalne dejavnosti, kakor tudi dodatki za delo preko polnega delovnega časa, nočno delo in drugo) predstavljajo predvsem poenotenje, ne pa nekkih novosti. V osnutku dogovora je predlagano tudi delitveno razmerje in sicer: največ 70 % v devizah in 30 % v dinarjih.

Nadomestila iz materialnih stroškov

Družbeni dogovor tudi na področju nadomestil iz materialnih stroškov ni prinesel nobenih novosti. Gre za poenotenje zaradi različne dosedanje prakse. Podrobneje je povedano, kdaj delavcu pripadajo dnevniče, povračila prevoznih stroškov, nadomestila osebnega dohodka, povračilo stroškov zdravniškega pregleda in terenski dodatek, ki se uporablja za kritje stroškov prenočišča in prehrane.

Urejanje nekaterih drugih skupnih zadev

V praksi so se pokazale nekatere težave zaradi neenakega izpolnjevanja nalog in pristojnosti s področja varstva pri delu ter splošne ljudske obrambe oz. družbene samozашčite. Z družbenim dogovorom naj bi tako omogočili hitrejšo in enotnejšo uveljavljanje zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozашčiti.

Organizacije združenega dela bodo svoje samoupravne splošne akte prilagodile določilom družbenega dogovora najkasneje v šestih mesecih po njegovi uveljavitvi.

V končnem delu je osnutek dogovora opredelil tudi naloge udeležen-

cev; to so: Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije ter organizacije združenega dela, ki delajo v tujini. Zaradi usklajenega delovanja in medsebojne koordinacije bo ustanovljen tudi zbor udeležencev družbenega dogovora, ki bo ocenjeval stanje izvajanja investicijskih in drugih gospodarskih del v tujini, na področjih, ki jih ureja ta družbeni dogovor. Tako bo zagotovljeno tudi spremljanje uresničevanja tega dogovora in njegovo čim lažje dopolnjevanje.

Na koncu je treba poudariti, da je osnutek družbenega dogovora usklajen tudi s prizadevanji na ravni Jugoslavije, kjer se pripravljajo podoben družbeni dogovor, ki bo vse skupne stvari urejal za vse vrste detaširanih delavcev, ne pa samo za gradbene delavce.

Razprava o osnutku družbenega dogovora bo trajala do 10. junija letos, v razpravo naj se vključijo vse strokovne službe sindikalne organizacije v Gradisu, vključno s Konferenco OO ZS Gradisa. Takoj po končani razpravi, bo delovna skupina pripravila predlog družbenega dogovora, ki naj bi ga obravnavali in pospicali še julija letos.

Cveto Pavlin

Majda Zdolšek — Gradisova štipendistka in dobitnica Kidričeve nagrade prve stopnje za študente Univerze v Mariboru

Gradisov Centra za izobraževanje šola in štipendira precejšnje število učencev na vseh stopnjah izobraževanja. Niso redki tisti, ki med svojim šolanjem zaslužijo za učne uspehe tudi kakšno nagrado oziroma priznanje. Majda Zdolšek pa je prva Gradisova štipendistka, ki je prejela Kidričevo nagrado prve stopnje za študente Univerze v Mariboru.

V obrazložitvi podelitve tega visokega priznanja je zapisano, da Majda Zdolšek prejme Kidričevo nagrado za diplomsko delo SANACIJA DALJNOVODNEGA ARMIRANO BETONSKEGA OKVIRJA. Na osnovi francoskih navodil za sanacijo poškodovanih betonskih elementov z epoksi smolami je pripravila predlog sanacije daljnovođa RTP 110-35 kV Laško-Trbovlje. Za sanacijo je izbrala proizvode domačih proizvajalcev. V laboratoriju Visoke tehniške šole v Mariboru — oddelek za gradbeništvo je s porušnimi metodami in s primerjavo modulov elastičnosti na poškodovanih in saniranih vzorcih podala dosegljivo kvaliteto sanacije. Kot zaključek svojega dela je podala postopek kontrole kvalitete sanacijskih del, da bi zagotovila kvaliteto na terenu. Z določenimi metodami je sanacijski postopek še dodatno pospešila, kar pomeni gospodarsko korist v zmanjšanju izpadov daljnovođa in

povečanju njegove trajnosti.

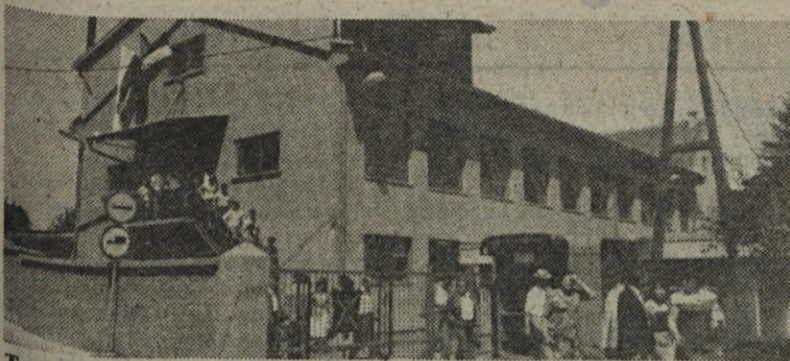
Majda Zdolšek se je rodila 19. marca 1958. leta v Mariboru. Odlične uspehe je dosegala že v osnovni in v srednji šoli. Tako je za odlične uspehe v srednji gradbeni šoli dvakrat dobila republiško priznanje.

Sama je povedala, da je diplomsko delo pripravljala z velikim veseljem, vendar takega priznanja ni pričakovala. Študij na Visoki tehniški šoli v Mariboru — oddelek za gradbeništvo se ji je sicer nekoliko zavlekel, ker se je med študijem poročila in ima sedaj že petletno hčerkičo.

»Za nagrado, ki mi je bila podeljena, imajo zaslugo tudi vsi tisti, ki so mi pomagali pri zbiranju gradiva,« je dejala Majda Zdolšek in nadaljevala: »Posebej se moram zahvaliti gradbeni enoti Maribor, ki me je materialno podpirala ter mi omogočila opravljanje preizkusov v njihovem laboratoriju. Brez takšnega sodelovanja bi bil uspeh mojega dela bistveno manjši.«

Na koncu povejmo tudi to, da Majda Zdolšek sedaj dela kot pripravnica v gradbeni enoti Maribor in da bi takšnega sodelovanja študentov z združenim delom bili veseli vsi, saj daje koristne rezultate. Tudi v uredništvu se pridružujemo čestitkam, saj je to ponos Gradisa in našega Centra za izobraževanje.

C. Pavlin

Temeljito prenovljena usnjarna (Foto: F. Štromajer)

Prenovljena usnjarna v Ljutomeru

Če delaš z veseljem, potem uspeh ne more izostati. Tako nekako bi lahko komentirali uspeh delavcev gradbene enote Maribor, ki so uspešno do roka obnovili staro usnjarno v Ljutomeru in dogradili še nekatere spremljajoče objekte.

Nekaj manj kot štirideset delavcev je pričelo z deli spomladi leta dvainosemdeset svečana otvoritev prenovljene usnjarne pa je bila pred kratkim, točneje 4. junija.

Za KONUS tozđ USNJARNA pomeni ta naložba hkrati tudi zaključek desetletnega procesa prestrukturiranja in modernizacije proizvodnih programov.

Gradbena dela so bila ovrednotena na približno štirideset milijonov dinarjev, obrtniška pa so veljala okoli tri milijone.

In kaj vse je bilo potrebno postoriti?... Omenili smo že staro zgradbo usnjarne, ki je bila potrebna temeljite rekonstrukcije, poleg tega pa so delavci Gradisa izgradili še reciklažo, čistilno napravo in uredili okolje. Čistilna naprava omogoča čiščenje odpadne vode do te mere, da je možen odtok te vode do centralne čistilne naprave za Ljutomer, ki pa je še v načrtovanju.

Precej težav je bilo pri rekonstrukciji starega dela usnjarne saj je proizvodnja morala teči dalje, toda delavci Gradisa v Ljutomeru so dokazali, da so kos tudi takim nalogam. Naši delavci na tem koncu reublike so postavili tako še en objekt, ki se lepo vključuje v ljutomersko okolje, ter bo v ponos krajanom in delavcem Gradisa.

Franjo Štromajer

Mladinska delovna akcija — Tuzla 83

Prvič ima Gradis svojo mladinsko brigado — Bratstvo in enotnost

Želje in prizadevanja Koordinacijskega sveta OO ZSMS Gradisa so se uresničile z odhodom 41 mladincev iz naše delovne organizacije na zvezno mladinsko delovno akcijo Tuzla 83. S tem so se uresničile tudi želje številnih mladincev Gradisa, da skupaj in v eni brigadi odidejo na akcijo, kjer bi lahko predstavljali svojo delovno organizacijo.

Po nekajmesečnih pripravah je brigada odpotovala v Tuzlo 4. junija, kjer bo ostala polne štiri tedne, to je do 2. julija. Brigadirji so nastanjeni v tuzlanski gimnaziji, kjer nimajo najboljših pogojev za prenočevanje (tudi po 36 v eni sobi na starih vojaških pogradih), za osebno higijeno (nimajo tople vode) pa tudi hrana ni najboljša (preveč enolična — zelje, riž itd. in ne najboljše pripravljena).

Skupaj z našo brigado, ki je odšla v Tuzlo pod okriljem občinske konference ZSMS Ljubljana Moste-Polje delajo tudi brigadirji iz šestih brigad iz cele Jugoslavije. Dela v glavnem potekajo na ureditvi struge potoka Jale, brigadirji pogozdujejo okolico Tuzle, pomagajo pri stanovanjski gradnji, ki je v Tuzli izredno intenzivna, saj rabijo veliko stanovanj za tiste svoje someščane, katerim so se hiše podrle in se še podirajo ob pogreznanju tal v središču Tuzle do katerega je prišlo zaradi eksploatacije soli, katerih nahajališča se razširjajo pod celo tuzlansko kotlino. Brigadirji tudi sekajo grmovje in žagajo drevesa na stari progi med Tuzlo in Lipnico.

Brigadirsko življenje v Tuzli je vse drugo kot lahko. Zjutraj je vstajanje ob 3.45. Prvih 15 minut je namenjeno osebni higijeni, zatem je skupen odhod na športna igrišča kjer brigadni »fisko« — referent za šport pripravi brigadirje za delo s pomočjo sistema določenih vaj. Po krajšem odmoru brigadirji v stroju odhajajo na zajtrk.

Odhod na traso oz. delovišče je med polšesto in šesto uro. Po napor-nem dopoldanskem delu, je okrog 14. ure kosilo, čas do 16 pa je name-

njen počitku. Potem se začnejo popoldanske aktivnosti v obliki interesnih dejavnosti. Brigadirji pripravljajo stenski časopis, ideološki časopis, foto-reportaže, hodijo na predavanja iz SLO in DS, na različne tečaje in krožke, plesne vaje, pripravljajo radijske oddaje, katere emitirajo preko internega radija, pripravljajo brigadne večere, poslušajo predavanja, ki jim dajo določena znanja iz medicine itd. Interesnih dejavnosti je toliko, da se za vsakogar najde vsaj nekaj. Odhod v mesto je za brigadirje omejen, saj v mesto lahko odide vsak dan samo pet brigadirjev iz vsake brigade in še to samo s posebno propustnico. Po večerji so organizirani obiski folklornih in drugih kulturnih skupin

ter nastopi brigadirjev s svojimi programi. V naselju se luči ugasnejo ob 22. uri, saj so počitka potrebni vsi.

Vsaka brigada v Tuzli ima svojega domačina — pokrovitelja. Tako je pokrovitelj naše brigade delovna organizacija Rudnik Kreka. Brigadirji so bili gostje Kreke, kjer so si lahko ogledali to delovno organizacijo. Sprejem je bil enkraten in bo vsem našim brigadirjem ostal v trajnem spominu. Mladinci iz Kreke so obisk vrnili, saj so na udarniški dan, pomagali našim na trasi, da bi dosegli čimboljše rezultate.

Več o rezultatih in ostalem življenju v brigadi pa v naslednji številki Gradisovega vestnika.

Besedilo in slike:
Cveto Pavlin

V brigadi smo pripravljali tudi stenski časopis

Dan mladosti smo preživeli v Beogradu

Tudi letos je s pomladjo krenila po Jugoslaviji Titova štafeta. To je enkraten izraz naše odločenosti stopati naprej po poti, začrtane s človekom, ki je zaznamoval to stoletje. Potovala je iz rok v roke mladih delavcev, študentov, kmetov, pionirjev.

Blížal se je 25. maj, dan, ki smo ga mladi izbrali za svoj praznik. Tudi v občini Lj. Moste-Polje smo kot vsako leto izbrali mladince, ki naj bi se udeležili osrednje prireditve ob prihodu štafete v Beograd. Ker je OO ZSMS DSSS v zadnjem času vse bolj aktivna, nam je Občinska konferenca ZSMS Lj. Moste-Polje odobrila devet prostih mest na vlaku, ki je peljal slovenske mladince v Beograd.

Zvečer, 24. maja smo se zbrali pred občinsko stavbo. Dobro razpo-

loženi smo se odpravili na železniško postajo, kjer nas je že čakala dolga kompozicija, okrog katere je vse vrvelo.

Na vlaku smo bili zbrani mladinci iz vse Slovenije, kljub temu pa smo se takoj ujeli in se počutili kot eno. Pogovarjali smo se o delovanju naše mladinske organizacije, problemih zaposlovanja in šolanja. Po prijetnem pogovoru in ne ravno udobnem spanju smo ob petih zjutraj prispeli v Beograd.

Razdelili so nam vstopnice za prireditve, nato pa smo po skupinah krenili v mesto. Vzpeli smo se do Bulevarja Oktobrske revolucije, se na poti proti centru ustavili na stadionu Rdeče zvezde ter po dolgem pešačenju prispeli do Ulice maršala Tita. Čeprav je bilo še zgodnje jutro, je bilo na ulicah zelo živahno. Zastave, transparenti ter številne skupine mladih, ki so se zgrinjale v mesto, so ustvarjali posebno praznično vzdušje. Preko Terazij smo prišli na Ulico Kneza Mihajla, ki je, tako kot naša Čopova, namenjena samo pešcem. Tu smo občutili živahen utrip velikega mesta in spoznali, da je Ljubljana pravzaprav zelo majhna in zaspána. Reka ljudi nas je potegnila na Kalemegdan. Skozi park smo krenili proti Muzeju revolucije in si ogledali razstavljeno orožje. Opazili smo tudi zanimiv način gradnje vhodnih vrat in obzidje, ki še vedno, kljub častitljivi starosti, uspešno kljubuje zobu časa. Enkraten je bil pogled na Ado Ciganlijo, sotočje Save in Donave in na drugi strani na Kongresni

center Sava. Ogledali smo si še znameniti rimski vodnjak, globok 70 m, v katerem je še vedno voda.

Po isti poti smo se vrnili na Terazije, kjer smo sodelavcem in prijateljem napisali številne razglednice ter se okrepčali s kosilom. Promet je bil vedno gostejši, posebno v smeri proti stadionu JLA, kamor smo bili namenjeni tudi mi.

Ob 17. uri smo se moščanski mladinci zbrali pred severno tribuno. Stadion se je pričel polniti ob 18. uri. Ljudi je bilo toliko, da smo si vsi iz solidarnosti prireditve ogledali stoje. V tisti uri smo ponovno začutili moč, ki nas kljub težavam, še vedno povezuje. Enkratno vzdušje, pesem, oblube iz tisočih grl, čustvo ponosa, elegantni gibi nastopajočih, nakazan polet mladih, vse to je porajalo občutek moči in prijateljstva ter marsikatero solzo v očeh prisotnih.

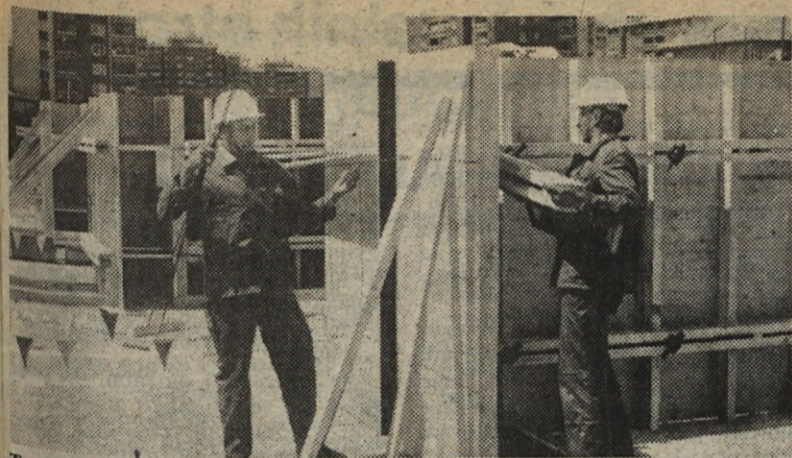
In končno je prišel trenutek, ki smo ga vsi nestrno pričakovali. Vzkliki in pesem ob prihodu štafete mladosti na častno tribuno ter besede z ust predsednika ZSMJ so bili trdno jamstvo za prihodnost.

Bogatejši za nekaj, kar bi moral doživeti vsak jugoslovanski mladinec, smo se peš odpravili na železniško postajo. Naslednje jutro je reka mladih, utrujenih in zadovoljnih, prispela na ljubljansko železniško postajo z željo in oblubo, da bomo tudi v bodoče 25. maj preživeli v Beogradu.

Besedilo: Mārjeta Sterle
Foto: Janez Ferlinc

Svečana predaja štafetne palice v Beogradu

Tesarja Peter Dvoršak in Mirko Najdenik pri opravljanju naloge

Dan gradbenikov

9. proizvodno tekmovanje gradbenih delavcev Slovenije

Slovenski gradbinci praznujemo svoj praznik v spomin na stavko gradbenih delavcev, ki je bila 3. junija 1936 leta. Letošnjo proslavo, kot tudi 9. proizvodno tekmovanje gradbenih delavcev Slovenije je organiziral SGP Gradbinec iz Kranja. 3. junija je bil plenum gradbenih delavcev Slovenije in svečana akademija na kateri so podelili plakete in priznanja Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije najboljšim sindikalnim organizacijam in prizadevnim sindikalnim aktivistom. Med sedmimi dobitniki plakete je tudi **Jaka Klančar** iz Gradisa. Plaketo je prejel za prizadevno delo na področju izobraževanja in vzgojo kadrov.

Razprava na seji plenuma Republiškega odbora sindikata delavcev gradbeništva ni mogla mimo stisk in težav, v katerih sta se znašla slovensko gradbeništvo in industrija gradbenega materiala. Poslovanje v letošnjem letu ni prav nič ugodnejše, kvečjemu še slabše. Vzrokov je več. Omejevanje naložb pomeni manj dela. Tisto kar se gradi so vglavnem manjši objekti, adaptacije in dozidave, kar vse vpliva na ekonomičnost gradbenih del. Hude težave

povzročata tudi politika cen, ki dopušča velika nesorazmerja med podražitvami surovin in energije ter cenami končnih izdelkov. Poleg medsebojne nelojalne konkurence se pojavljajo tudi vse večje zahteve investitorjev, da jim izvajalci dajejo posojila, ki znašajo za večja gradbišča celo več kot 50 odstotkov vrednosti del.

Naslednji dan je bilo na gradbišču nove soseske Planina v Kranju proizvodno tekmovanje gradbenikov. Proizvodna tekmovanja so ustaljena oblika sodelovanja gradbenikov z željo za kakovostnejše in učinkovitejše delo, obenem pa tudi priložnost za srečanje delavcev različnih delovnih organizacij, izmenjava izkušenj in krepitev bratstva in enotnosti.

Letošnje tekmovanje se je začelo zjutraj na stadionu Stanka Mlakarja s partizanskim mnogobojem in prikazom protipožarne varnosti. Na Planini pa so čakale naloge za zidarje, železokrivce, odrarje, tesarje in žerjavovodje. Po dveurnem delu so strokovnjaki Zveznega centra za izobraževanje gradbenih inštruktorjev iz Ljubljane ocenili opravljene naloge. Vrstni red je bil naslednji: zidarji: 1. Pionir, 2. Stavbar, 3. Gradbinec, tesarji: 1. Tehnik, 2. Konstruktor, 3. Stavbar, železokrivci: 1. Konstruktor, 2. Gradis, 3. Gradbinec, odrarji: 1. Stavbar, 2. Kograd, 3. Primorje, žerjavovodje: 1. Gradbinec, 2. SCT, 3. Stavbar. Končni vrstni red v proizvodnem tekmovanju je: 1. Stavbar, 2. Konstruktor, 3. Gradbinec. Gradis je zasedel peto mesto, kar predstavlja najboljšo uvrstitev v zadnjih petih letih. Rezultati tekmovanja v SLO in DS: 1. Gradis, 2. Stavbar, 3-4. Primorje in SCT.

Besedilo in slike: Cveto Pavlin

Železokrivska ekipa: Ivan Simić, Zlatko Šafarić in Drago Štirnić je pod vodstvom Ferida Sejdića zasedla drugo mesto, kar pomeni, da je bila najbolje uvrščena izmed vseh naših proizvodnih ekip

darji: 1. Pionir, 2. Stavbar, 3. Gradbinec, tesarji: 1. Tehnik, 2. Konstruktor, 3. Stavbar, železokrivci: 1. Konstruktor, 2. Gradis, 3. Gradbinec, odrarji: 1. Stavbar, 2. Kograd, 3. Primorje, žerjavovodje: 1. Gradbinec, 2. SCT, 3. Stavbar. Končni vrstni red v proizvodnem tekmovanju je: 1. Stavbar, 2. Konstruktor, 3. Gradbinec. Gradis je zasedel peto mesto, kar predstavlja najboljšo uvrstitev v zadnjih petih letih. Rezultati tekmovanja v SLO in DS: 1. Gradis, 2. Stavbar, 3-4. Primorje in SCT.

Zidarja Marko Habić in Safet Hrvanović sta uspešno opravila svojo nalogo, saj so zidali v noem bloku soseske na Planini

Našo ekipo, ki je zmagala v tekmovanju SLO in DS, je odlično pripravil Bruno Benje, prvi z desne

Ob dnevu gradbenikov so bila podeljena tudi priznanja za športne igre gradbenih delavcev Slovenije. Za doseženo drugo mesto (zimski ŠIG prvi, letni ŠIG tretji) je našemu športnemu referentu Alojzu Polajnarju predal pokal predsednik komisije za šport in rekreacijo pri RO SGDS Matija Krnc

5. EMO — svetovna razstava obdelovalnih strojev

Beseda razstava je za največji svetovni prikaz obdelovalnih strojev, orodja in pripomočkov za kovinsko dejavnost veliko premalo. Tudi na 5. EMO, ki je bil od 10. do 18. junija 1983 v Parizu, si obiskovalec ni ogledoval le mirujočih strojev, saj je šlo za demonstracijo strojev, orodja, pripomočkov in tehnologije, ki je bila povezana s seminarji. To je bil torej pregled stanja obdelovalnih strojev in njene usmeritve, ker je veliko razstavljalcev pokazalo modele, ki še niso bili znani širši javnosti. Na tih pregledu, ki je vsaki dve leti izmenoma v Hannoveru, Milanu in Parizu, je tokrat sodelovalo 1400 podjetij iz 25 držav. Razstavljali so na ogromni površini 110.000 kv. m.

Da bi bralec lahko spoznal, kako raznolik je bil prikaz strojev na tej razstavi, bom naštel nekaj najpomembnejših vrst obdelovalnih strojev, ki si jih je obiskovalec lahko ogledal in prisostvoval tudi pri demonstraciji. Vsi stroji so bili namreč priključeni. V skupini strojev za obdelavo z odrezovanjem so bile: stružnice, frezalni in brusilni stroji, stroji za obdelavo z ultrazvokom in elektroerozijo, žage ter električni in pnevmatski stroji. Skupino za preoblikovanje so zastopali: stroji za ravnanje in krivljenje, stroji za kovanje, preše, škarje, stroji za obdelavo pločevine ter stroji za izdelavo vijakov in matic. Poleg teh so bili prikazani še stroji za varjenje in spajanje ter merilne in preiskovalne naprave. Izredno veliko je bilo še raznovrstnega orodja. Posebno zanimive so bile vpenjalne in dodajalne naprave.

Na razstavi je bilo mogoče ugotoviti, da klasičnih obdelovalnih strojev ni več. Popolnoma jih zamenjujejo programsko vodeni oziroma numerično krmiljeni stroji (CNC). Cilj razvoja obdelovalnih strojev pa je čimbolj fleksibilno krmiljenje pri

obdelavi, torej zadovoljitev potrebe po vsestranski uporabnosti stroja ob spremenljivih pogojih (obdelovalni centri).

Posebno želim poudariti, da najnovejši razvoj krmiljenja skoraj ne zajema več odrezovalnih strojev (stružnic, frezalnih strojev itd.), ampak je usmerjen k izpopolnitvi preoblikovalnih strojev (stiskalnic, strojev za prebijanje itd.). Močno se pojavlja zato tehnologija hladnega valjanja in iztiskanja jeklenih izdelkov.

V primerjavi z 4. EMO lahko

opazimo tudi izreden razvoj robotike, saj skoraj ni »moderna stroja«, ki ne bi imel prigrajenega robota. Skupaj z izredno velikimi obdelovalnimi hitrostmi in majhnimi mrtvimi časi za menjavo orodja se je čas za izdelavo posameznega kosa prepolovil.

Izredno hiter in uspešen razvoj elektrone je pripomogel, da je tudi krmilna oprema, ki je do nedavnega zavzemala veliko dragocenega prostora pri stroju, postala miniaturna. Tako se sedaj koristni prostor lahko uporabi za namestitev novih strojev.

Ogled razstave je dal možnost za ocenitev, kam gre razvoj obdelovalnih strojev. Mnenje, da je uvajanje tovrstne obdelave, čeprav z domačimi stroji, ki so že dovolj kvalitetni, življenjska nuja za kovinsko industrijo, se je še okrepilo. Glede na končni rezultat morebitne začetne težave pri osvajanju tehnologije ne pomembne.

Na koncu naj omenim, da sem vesel, ker sem si lahko tudi s sredstvi, pridobljenimi izven DO, ogledal to strokovno prireditve.

Marko Žontar

Ne želimo ostati suha veja Gradisa

Pred ustanovitvijo Aktiva upokoencev Gradisa

Življenjska doba se tudi po upokojitvi nadaljuje. V marsičem je odvisna od naše aktivnosti, volje notranjih mehanizmov in občutka, da te prijatelji, sodelavci in kolektiv niso v celoti zbrisali iz svojih vrst. Zato tudi vsi dosednji upokoenci trajno in vestno sledijo utripu dela in razvoja Gradisa. Mnogi so desetletja pomagali graditi Gradis, zato jim ni vseeno, kakšen bo njegov jutrišnji dan. Želimo, da se vezi med nami in Gradisom nadaljujejo, vendar ne le zaradi nas, temveč tudi zaradi tistih, ki bodo prej ko slej stopili v naše vrste. Dejavno, fizično in duhovno življenje želimo skupaj z aktivnimi Gradisovimi delavci nadaljevati.

Skladno s sklepom delavskega sveta podjetja se je v maju že dvakrat sestala iniciativni odbor za ustanovitev aktiva upokoencev. Glavni namen aktiva upokoencev Gradisa (v nadaljevanju AUG) je pristočno povezati upokojene delavce vseh TOZD in DSSS, vzdrževati na

nivoju strokovno sposobnost članov na podlagi informiranja o delu in nalogah Gradisa ter delovanju družbeno političnih organizacij, ki so zamisel o ustanovitvi aktiva upokoencev Gradisa že v celoti podprle. Nadalje spremljati rezultate dela TOZD oz. DO kot celote, s poseb-

nim poudarkom na minulo delo, kot osnovi za sodelovanje kluba z aktivnimi delavci; organizirati pomoč in samopomoč svojim članom in njihovim družinskim članom; organizirati kulturno, prosvetno, športno, rekreativno dejavnost članov AUG, pomoč pri dopustih, tovariška srečanja in podobno, skratka želimo čim več medsebojnega sodelovanja.

Organizacijsko bo AUG povezoval vse upokoence. V vsaki TOZD bi deloval lasten AU, predsednik aktiva upokoencev TOZD pa bi bil član predsedstva AUG. Najvišji organ AUG je letni zbor upokoencev, sestavljen iz delegatov TOZD. Za opravljanje strokovnih nalog in družbene dejavnosti bo delo AUG organizirano v odborih in krožkih in sicer:

- odbor za povezovanje in informiranje
- odbor za socialno problematiko, družbeni standard in solidarnostno pomoč članom
- odbor za rekreacijo, letovanje in športno dejavnost
- odbor za strokovno pomoč članstvu
- odbor za organizacijo tovariških srečanj, izletov, proslav in ostalih družbenih prireditev.

Nadaljnja organizacijska oblika in program dela bo predložen na prvi seji aktiva upokoencev Gradisa, ki bo predvidoma oktobra tega leta. AUG bo začela z aktivnim delom, ko bomo prejeli soglasje vseh TOZD, da podpirajo upokoence iz lastnih vrst. Evidentiranje oziroma vpis članov bo izvršeno preko posebnega prijavnega lista, ki ga bodo upokoenci prejeli na doma. Želimo še aktivno delovati in dokazovati svoje sposobnosti tako, da ne bomo dodajali leta življenju, temveč življenje letom, ki so še pred nami.

Lojze Cepelj

Svet starajočih se ljudi

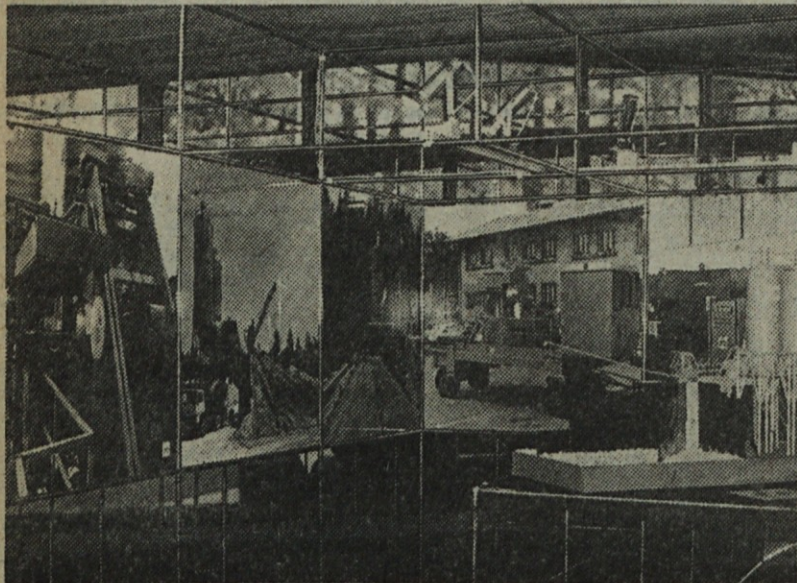
— *Populacija ljudi, starih nad 60 let, je tisti del svetovne populacije, ki se najhitreje veča. Do leta 2025 bo v primerjavi z letom 1950 petkrat večja. Število ljudi starejših od 80 let, pa se bo v istem obdobju povečalo za sedemkrat. Leta 1950 so ljudje nad 60 let pomenili dvanajstino svetovnega prebivalstva, leta 2025 pa bo to že sedmina celotne populacije.*

— *Navedeni trend bo najizrazitejši v deželah v razvoju, kjer bo število ljudi nad 60 let sedemkrat večja, kot je bilo leta 1950.*

— *Naraščanje deleža te populacije gre v največji meri pripisati izboljšanju zdravstvene nege in higiene.*

— *75% ljudi nad 60 let starosti je še aktivnih in sposobnih, da skrbijo zase. Leta 1975 je bilo med ljudmi nad 65 let starosti zaposlenih 39% moških in 12% žensk. Delež zaposlenih bo po predvidevanjih podal in bo leta 2000 obsegal še 27% moških in 10% žensk. Leta 2020 bo na svetu v industrializiranih deželah 270 milijonov ekonomsko neaktivnih (odvisnih) ljudi, starih nad 55 let, to pomeni 38 starejših na 100 delavcev, kar je dvakrat toliko kot v letu 1950.*

— *Razvoj prinaša tudi preselevanje starejših ljudi s podeželja v mesta. Leta 2000 bo živelo v mestih tri četrtine ljudi, starejših od 60 let.*

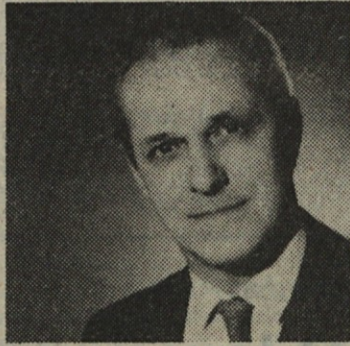
Razstav in sejmov je v tujini vse manj, zato pa so toliko bolj kvalitetni

In memoriam Rajku Zupančiču

V petek, 3. junija smo se na ljubljanskih žalah za vedno poslovili od našega dolgoletnega sodelavca, Rajka Zupančiča. Na zadnji poti so ga spremljali številni Gradisovci, predstavniki družbeno-političnih organizacij in ostalih institucij. Med njimi tudi predsednik predsedstva ŠRS Viktor Avbelj. V imenu Gradisa se je od njega poslovil podpredsednik poslovnega odbora Tone Zaletelj.

Rajko Zupančič je bil rojen 16. novembra 1922 v Dravogradu. V težkih dneh okupacije se mu je mladost naglo prevesila v obdobje zrelosti, saj je že leta 1944 stopil v vrste partizanov, kjer je izpričal svojo odločitve z dejanji in dolžnostmi, za kar je prejel tudi medaljo za hrabrost.

Po osvoboditvi se je kot mlad strokovnjak za finančne zadeve zaposlil na direkciji cest v Ljubljani, kjer je poleg strokovnega dela opravljal še vrsto družbenih funkcij. Od tu je bil leta 1949, po

nalogu ministrstva za gradnje, premeščen v GP »Rog« v Kočevje in leta 1950 na samo ministrstvo za gradnje LRS. Pozneje je bil premeščen v Toplovod, kjer je opravljal dela glavnega računovodje ter kmalu postal komercialni pomočnik direktorja. 1. 3. 1955 je prevzel naloge direktorja gospodarsko računskega sektorja na gospodarskem razstavišču. 1. 1. 1962 je prevzel mesto direktorja pri delu v Ljubljani, dokler ni 1. 4. 1963 prišel v Gradis.

Med delom je doštudiral in končal ekonomsko fakulteto ter tako v celoti izpolnil svojo mladostno odločitev. Ves čas se je požrtvovalno posvečal svojemu poklicu in ni štedil svojih moči in sposobnosti.

Kljub številnim strokovnim in družbeno političnim dolžnostim je vedno našel čas za družino, za prijatelje in za dobro strokovno knjigo. Bil je borec za uresničitev socialističnih idealov, za napredek in zakonitost našega samoupravnega sistema ter dosledno

spoštoval delavsko samoupravljanje, kot ga določa ustava in zakon o združenem delu. Vse njegove misli, predlogi in organizacija dela, so bili usmerjeni na dogajanje, ki je celoten kolektiv poganjala naprej. Delo, ki ga je v svojih 20 letih opravil v Gradisu, je mogoče v celoti razbrati iz številnih pravilnikov, samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov, kjer je pred leti v resnici oral ledino.

Vsi smo ga poznali kot človeka izredne širine in vnetega delavca, ki mu ni bil tuj občutek do bližnjega. Z izredno organizacijsko sposobnostjo, vedrino, čutom odgovornosti in zdravim humorjem si je znal pridobiti prijatelje in sodelavce. Ni se ustrašil težav in ne nasprotij. Bil je neomajen, vztrajen in zavzet za pošteno izmenjavo mnenj. Znal se je skregati in tudi odpuščati... skratka bil je naš prijatelj in takega ga bomo pogrešali.

Lojze Cepuš

Zmanjšan obseg Gradisovega vestnika

Stalno pomanjkanje rotacijskega papirja dela preglavice ne le glasilom združenega dela, temveč tudi dnevnikom časopisom, ki so v zadnjem tednu morali izredno skriti svoj obseg in se položaj do konca julija ne bo bistveno spremenil. Znano je tudi, da nekateri časopisi v zadnjem tednu tudi niso mogli biti stiskani kot npr. »Radar«, »Kemija« in »Tekstilec«, zmanjšan je obseg »Jane« in »Komunista« ter zmanjšana naklada »Dela«, »Teleksa«, »Naše obrambe«, »Novega tednika« in še cela vrsta glasil in časopisov.

Ob boleči izgubi našega dragega moža in očeta

HUSEINA ŠABIČ

se iskreno zahvaljujemo njegovim bivšim sodelavcem in celotnemu kolektivu GRADIS TOZD GE Koper za izrečena sožalja, spremstvo na njegovi zadnji poti in podarjeno cvetje.

Žena Rozalija
in otroci

Med glasili organizacij združenega dela, ki so čakala na tisk in katerim je obseg skrčen je tudi naše glasilo »Gradisov vestnik«. Koncept, ki je bil pripravljen za 16 strani, je bilo treba spremeniti tako, da so nekateri prispevki ostali za objavo v naslednji številki, drugi pa so skrajšani, saj smo za nekatere dogodke, kot so Dan Gradincev, IX. proizvodno tekmovanje gradbenih delavcev Slovenije, XXIX. letne športne igre Gradisa, V. kulturno srečanje gradbenih delavcev Slovenije itd. morali nameniti bistveno manj prostora.

Po podatkih s katerimi razpolagamo se položaj do jeseni ne bo bistveno popravil. Zato bo Gradisov vestnik obdržal sedanji koncept, kar pomeni: krajši prispevki, manj fotografij, objavljanje prispevkov, ki so neposredno vezani na Gradis, manj slikovnega gradiva, humorja, neobjavljanje nagradne križanke itd. Prosimo bralce za razumevanje, naše dopisnike pa za krajše in jedrnatost pisanje.

Urednik

Rešitev nagradne križanke iz jubilejne številke

VODORAVNO: Škotska, patriot, obramba, LG, VA, Raa, pak, Ernest, strn, Ala, Tajaska, NT, etat, dota, par, Torino, Kim, Asir, Ajas, Eskim, rapir, Mata, Oakland, žž, sv, ajda, Ren, eis, gad, Egipt, Art, Mali, kk, Mn, štor, Ain, ost, Aru, ščipalci, stranišče, Camoes, kaskader, ska, JP, Avar, ovrar, Vezuv, rata, Roald, Oleša.

Izrečani so bili naslednji srečni reševalci:

1. nagrada 300 din: Tine Bogataj Kovinski obrati Ljubljane Letališka 33

2. nagrada 200 din: Sonja Gračanič Nizke gradnje Maribor Lavričeva 3

3. nagrada 200 din: Meta Kobal Petrovičeva 13 Ljubljana

4. nagrada 100 din: Stanko Ščavničar GE Maribor Gospodstva 27

5. nagrada 100 din: Barbara Starovasnik GE Maribor Gospodstva 27

Srečnim dobitnikom čestitamo!

Naše bralce in reševalce pa obveščamo, da bomo nagradno križanko do nadaljnjega prenehali objavljati, saj nam ob pomanjkanju papirja in zmanjšanem obsegu časopisa prispevki dopisnikov ostajajo v predalu, kar pa ne želimo. Takoj ko bo možnost bomo ponovno začeli objavljati tudi nagradno križanko. Za razumevanje vnaprej hvala.

Izgubili smo dobrega sodelavca

Globoko nas je pretresla vest, da nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustil naš dolgoletni sodelavec, komaj 58 letni Angel BOŽIČ iz Črnotič pri Črnem kalu.

Najplodnejša leta svojega življenja je preživel v našem kamnolomu. Vseh 24 let je delal tu, razbijal kamen. Kamen je poleg majhne, lepo urejene kmetije pomenil kruh zanj in za njegovo družino. Bil je dober delavec, dober tovariš in prijatelj, vedno in ob vsakem času pripravljen pomagati. Tudi v najtežjih trenutkih je z dobro voljo poprijel za delo. Doma pa je bil skrben mož in oče otrokom, ki bi ga še mnogo, mnogo potrebovali, da bi jih s svojo očetovsko roko vodil skozi najobčutljivejša leta.

Žal smo ga vsi izgubili. Huda bolezen je bila močnejša kot vera in volja do življenja.

Njegovi ožji sodelavci in vsi, ki smo ga poznali, smo ga imeli radi in ga bomo ohranili v lepem spominu. Njegovim dragim še enkrat izrekamo globoko sožalje.

Delavci
TOZD GE Koper

GRADISOV VESTNIK je glasilo delovnih ljudi gradbeno-industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izdaja ga Odbor za informiranje. Predsednik odbora Stane Beguš, namestnik predsednika Franjo Štromajer, člani Majda Maček, Zinka Mihelič in Karolina Vodopivec. Ureja ga uredniški odbor: Milenko Nikič, Bora Stamenković, Zinka Mihelič, Franc Kumer, Karolina Vodopivec in Franjo Štromajer. Tehnični urednik: Matija Krnc. Glavni in odgovorni urednik: Cveto Pavlin. Izhaja mesečno v 9500 izvodih. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: Uredništvo Gradisovega vestnika, Šmartinska 134a Ljubljana, telefon 441-422, int. 233.

Športniki GE Maribor zmagovalci 29. letnih športnih iger Gradisa

Dolgo nam bodo ostale v spominu športne igre, katere so organizirali delavci gradbene enote Maribor. Takšne družabnosti, sproščenosti, veselja in športnih uspehov nismo imeli priliko videti že celo vrsto let. Športne igre so se začele že v petek 10. junija, ko so pomerili moči najboljši igralci tenisa v Gradisu. To je bil **2. teniški turnir Gradisa**, na katerem je prepričljivo zmagal Janez Pogačnik iz OGP. V finalu, ki je bilo v soboto je odpravil z 6:2 in 7:5 lanskoletnega zmagovalca Črta Božiča iz GE Maribor.

Ostali športniki so tekmovali v soboto 11. junija. Vse tekme so potekale v športnem in prijateljskem vzdušju tako, da častno razsodišče ni prejelo nobene pripombe oz. pritožbe. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Kegljanje ženske: 1. Jesenice, 2. DSSS, 3. Koper, 4. Ljubljana, 5. SPO, 6. Maribor, 7. Ptuj, 8. KO Maribor, 9. NG Maribor.

Kegljanje moški: 1. KO Ljubljana, 2. SPO, 3. DSSS, 4. Maribor, 5. KO Maribor, 6. Koper, 7. Ljubljana, 8. Ljubljana okolica, 9. OGP, 10. Jesenice, 11. Železokrivnica, 12. Ravne, 13. NG Maribor, 14. Ptuj.

Streljanje ženske: 1. KO Maribor, 2. Ptuj, 3. Maribor, 4. NG Maribor, 5. Celje, 6. DSSS, 7. Ljubljana, 8. Koper, 9. Jesenice.

Streljanje moški: 1. KO Maribor, 2. Ptuj, 3. Celje, 4. SPO, 5. Maribor, 6. Ljubljana, 7. PB Maribor, 8. DSSS, 9. Ljubljana okolica, 10. Koper, 11. OGP, 12. KO Ljubljana, 13. NG Maribor, 14. Železokrivnica, 15. Jesenice.

Namizni tenis ženske: 1. NG Maribor, 2. Maribor, 3. KO Maribor, 4. DSSS.

Namizni tenis moški: 1. PB Ljubljana, 2. KO Maribor, 3. PB Maribor, 4. NG Maribor, 5. Celje, 6. Maribor, 7. DSSS, 8. OGP, 9. SPO, 10. Koper, 11. Ljubljana okolica, 12. KO Ljubljana, 13. Ljubljana, 14. Jesenice.

Šah: 1. Maribor, 2. Ljubljana

okolica, 3. DSSS, 4. Ljubljana, 5. KO Maribor, 6. Celje, 7. NG Maribor, 8. Koper, 9. SPO, 10. KO Ljubljana.

Mali nogomet: 1. Ljubljana okolica, 2. Maribor, 3. KO Ljubljana, 4. SPO, 5. NG Maribor, 6. Ravne, 7. OGP, 8. PB Maribor, 9. Ptuj, 10. Ljubljana, 11. Jesenice, 12. Celje, 13. Železokrivnica, 14. PB Ljubljana, 15. DSSS, 16. KO Maribor, 17. Koper.

Balinanje: 1. Jesenice, 2. Ljubljana, 3. OGP, 4. Maribor, 5. Ljubljana okolica, 6. KO Ljubljana, 7. Koper, 8. DSSS, 9. KO Maribor, 10. Ptuj, 11. Železokrivnica, 12. NG Maribor.

Odbojka ženske: 1. PB Maribor, 2. NG Maribor, 3. Maribor, 4. DSSS, 5. Jesenice, 6. Interna banka.

Odbojka moški: 1. Jesenice, 2. SPO, 3. Ravne, 4. Maribor, 5. NG Maribor, 6. DSSS, 7. KO Maribor, 8. Ljubljana, 9. Ljubljana okolica, 10. Celje.

Ribolov (izven konkurence): 1. NG Maribor, 2. KO Maribor, 3. SPO, 4. Maribor, 5. Ljubljana okolica, 6. Koper, 7. OGP, 8. Ljubljana.

Končni ekipni vrstni red: 1. Maribor, 2. KO Maribor, 3. DSSS, 4. SPO, 5. Ljubljana, 6. NG Maribor, 7. Ljubljana okolica, 8. Jesenice, 9.

KO Ljubljana, 10. Celje, 11. Koper, 12. OGP, 13. Ptuj, 14. PB Maribor, 15. Ravne, 16. PB Ljubljana, 17. Železokrivnica, 18. Interna banka.

Letošnjih iger se niso udeležili športniki iz LIO Škofja Loka, veliko število prijavljenih ekip pa ni prišlo na tekmovalje, kar je motilo potek tekmovanja, škodovalo pomenu Gradisovih športnih iger in oteževalo delo organizatorjem.

Takšnih športnih iger kot so bile v Mariboru si želimo tudi v bodoče, neglede na to ali gre za letne ali zimске igre. Upamo, da bodo tudi jubilejne XXX. letne športne igre Gradisa tako dobro organizirane kot letošnje.

Cvetö Pavlin

XXXII. letne športne igre gradbincev

Večja odzivnost le v nekaterih panogah

Prvo mesto za moško namiznoteniško ekipo — V skupnem Gradisu na tretjem mestu

Da ima šport med gradbinci tradicijo ne govorijo samo zaporedne številke tako letnih kot zimskih iger, ampak tudi število udeležencev na njih. Enoletna prekinitev organizirane aktivnosti in merjenja moči med gradbinci niso pustila daljnosežnih posledic, saj število aktivnih udeležencev ponovno narašča. Tudi pridobivanje organizatorjev za posamezno panogo ni več tako neuspešno, saj je bilo organizatorjev dovolj oz. ima komisija za šport in rekreacijo pri RO SGDS že nekaj predlogov za organizatorje v prihodnjem letu.

V letnih športih se gradbinci pomerijo med seboj v sedmih panogah.

ŠAH

Organizacijo tekmovanja je prevzel Gradbincec iz Kranja. Udeležilo se ga je 18 ekip, vrstni red po končnem tekmovanju pa je bil naslednji:

1. Ingrad, 2. Konstruktor in 3. Gradis

KEGLJANJE

Druga panoga je zaradi velikega števila prijav organizirana v dveh delih. Organizator je bil Stavbenik iz Kopra, tekmovanje pa je bilo na novem kegljišču v Strunjanu. Tu je že bilo nekaj presenečenj, saj je ekipa organizatorjev ugnala vse »kegljaške« ekipe. Vrstni red moških ekip:

1. Stavbenik, 2. Cementarna Trbovlje, in 3. Obnova Celje.

Pri dekletih so kegljavke Ingrada opravičile vlogo favorita. Tako je bil vrstni red:

1. Ingrad, 2. Stavbenik in 3. Pionir.

Naši se tokrat niso posebej izkazali, saj so moški zasedli 8. dekleta pa celo 9. mesto!

ODBOJKA

Tekmovanje v odbojki je organiziral Pionir v Novem mestu. Večjih presenečenj ni bilo, tako da so zmagovalci ostali isti kot pretekla leta. Pri moških je bil tako vrstni red: 1. Salonit, 2. Pionir, 3. Ingrad, pri dekletih pa 1. Ingrad, 2. Pionir in 3. Stavbar. Gradis je tokrat osvojil 6. mesto pri moških in 5. mesto pri ženskah.

BALINANJE

Tudi za balinanje je vse več zanimanja, zato je organizator SGP Konstruktor iz Maribora težko izvedel tekmovanje v enem dnevu. Seveda so imele primorske ekipe največ uspeha, saj so bile na koncu kar tri med prvo četverico. Najboljši so si takole razdelili mesta: 1. Kraški zidar, 2. Izolirka, 3. Primorje. Naši so bili tokrat 9.

NAMIZNI TENIS

Panogo, v kateri smo zadnjih deset let dosegali največje uspehe smo ponovno organizirali mi. Tudi tokrat nas tako moška kot ženska ekipa nista izneverili. Moški so po sijajnih zmagah v predtekmovanju v finalni skupini opravili tudi z najhujšimi konkurenti in zaslužno osvojili prvo mesto. Za edino Gradisovo zmagovito ekipo na letnih ŠIG so nastopili: Primož Grintal, Drago

Dolenc, Janez Pogačnik, Janez Kohne in Matija Krnc.

Dekleta so ob borbeni igri zasluženo osvojila drugo mesto za ekipo Ingrada.

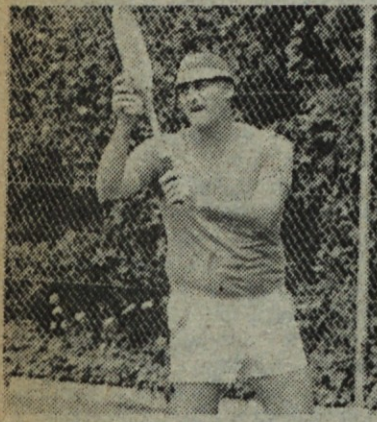
STRELJANJE

Čeprav je bila udeležba na strelškem tekmovanju precej okrnjena, so bili rezultati dobri. Naši strelci tokrat niso bili tako natančni in so zasedli 3. mesto za ekipama Kograda in Stavbarja. Tudi strelkam ni šlo najbolje in so dosegle šele 6. rezultat. Zmagale so tekmovalke Pionirja pred IBE Ljubljana in Salonitom. Tekmovanje je dobro organiziral SGP Kograd iz Dravograda.

MALI NOGOMET

Za panogo, za katero je še vedno največ zanimanja, je organiziral SGD Beton v Trbovljah. Žal zaradi številnih ekip ni možno izdelati boljšega tekmovalnega sistema, tako da poleg znanja v veliki meri odloča tudi športna sreča. Le-ta našim nogometiščem tokrat ni bila preveč naklonjena, saj so izgubili že v prvem kolu in ob koncu pristali na 18. mestu. Največ uspeha so imeli domačini, 2. so bili nogometaši Gradbinca in 3. Cementarne Trbovlje.

Skupno je na letošnjih 32. letnih športnih igrah sodelovalo 49 delovnih organizacij s 235 ekipami in 1500 sodelujočimi. Po pričakovanju so prvo mesto dosegle ekipe Ingrada, medtem ko smo mi prepustili drugo mesto ekipam Pionirja. Četrto mesto so dosegli športniki Konstruktorja in 5. SCT.

Janez Pogačnik, zmagovalec 2. teniškega turnirja Gradisa (Foto: F. Stromajer)